

Govor članice Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Srednjoeuropske inicijative (SEI), Danijele Martinović na zasjedanju Parlamentarne skupštine SEI u okviru teme "Unaprjeđenje infrastrukture prometa kao efikasnog sredstva za intenziviranje međusobnih odnosa među državama članicama CEI - Zakonodavne odredbe: ekspertiza, suradnja, izazovi, problemi"

Kijev, 27. rujan 2012.

„Razvoj Osnovne transportne mreže BiH za pridruženje EU mreži (TEN-T)“

„Regionalne studije Transport Infrastructure Regional Study (TIRS) 2001. i Regional Balkans Infrastructure Study-Transport (REBIS) 2003., koje su urađene kao osnova za uspostavljanje transportne mreže jugoistočne Evrope (Zapadnog Balkana) su finansirane sredstvima Evropske komisije (EK) u kojima su učestvovalе sve organizacije i institucije Bosne i Hercegovine (BiH), entiteta, Distrikta Brčko BiH. Ovim studijama je prethodila izrada Transport Master Plana Bosne i Hercegovine, koji je finansirala Japan International Cooperation Agency (JICA), a u izradi su također učestvovalе sve organizacije i institucije Bosne i Hercegovine (BiH), entiteta, Distrikta Brčko BiH.

Odluka o transportnoj mreži jugoistočne Evrope (Zapadnog Balkana) usvojena je 29. aprila 2004., a potvrđena je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju o razvoju osnovne transportne mreže jugoistočne Evrope (MoU), potpisan u Luxemburgu 11. 06. 2004. Prilog Memoranduma je mapa osnovne mreže, a potpisnice su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Srbija, Makedonija, Kosovo/UNSCR i EK. Osnovnu transportnu mrežu BiH za pridruženje EU mreži čine:

- Putevi: - **Koridor V_C**: Svilaj – Sarajevo – Bijača,
- Plovni putevi,
- Željeznička pruga,
- Aerodromi: Sarajevo i Banja Luka.
- Adendum na Memorandum za razvoj željezničkog transporta potpisan je u Tirani 04.12.2007. godine. MoU je utvrdio listu zahtjeva vezanih za saradnju, razmjenu informacija, unapređivanje funkcionisanja transportne mreže, investicije i institucionalnu podršku.

Tijela za provedbu MoU su: SEETO Steering Committee, SEETO Generalni Sekretariat (sjedište u Beogradu) i Godišnji Ministarski sastanak.

Memorandumom o razumijevanju dogovorena je priprema Višegodišnjeg plana (*Multi-Annual Plan - MAP*), koji se donosi na pet godina i daje detalje o primjeni

memoranduma. Opšti cilj implementacije MoU je povećanje efikasnosti, nižih troškova i boljeg kvaliteta usluga korisnicima transportne infrastrukture kako u zemljama Zapadnog Balkana, tako i izvan regiona. Kao specifični ciljevi navode se:

- usmjeravanje regionalne saradnje na način koji je bitan za evropsku integraciju regiona;
- stvaranje informacione baze o funkcionisanju Osnovne regionalne transportne mreže;
- razvijanje programa mjera za unapređivanje upravljanja osnovnom mrežom;
- utvrđivanje liste najvažnijih prioritarnih investicionih projekata za uklanjanje uskih grla.

Proces pripreme MAP-a je vezan za nacionalne programe i strategije. Brojne konsultacije na sastancima Upravnog odbora, na različitim radionicama i radnim grupama, kao i na godišnjem sastanku ministara transporta, doprinijele su boljem prikupljanju podataka i razmjeni informacija.

Na Osnovnu mrežu BiH veliki uticaj imaju susjedne zemlje. Potpisnice Memoranduma su dugo tražile promjenu Osnovne mreže i taj proces je vrlo oskudno urađen 2009. g., kada su počeli pregovori o Transportnoj zajednici. Evropska Komisija je dala kriterije, a sve potpisnice Memoranduma su dostavile svoje prijedloge za modifikaciju Osnovne mreže. Na Ministarskom sastanku SEETO u Zagrebu 03.12.2009. godine usvojena je Modifikovana mreža.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane (ratificiran), daje prioritet implementaciji Memoranduma o razumijevanju o razvoju Osnovne regionalne transportne mreže, postizanje standarda saobraćaja sličnih onima u Zajednici, razvoj transportnog sistema u Bosni i Hercegovini koji je kompatibilan i usklađen sa sistemom Zajednice, te unapređivanje zaštite okoliša u oblasti transporta.

Integracija transportnih mreža se vodi kroz proces pregovora zemalja kandidata sa Evropskom Komisijom po poglavljima. Taj proces od svih potpisnica MoU jedino je završila Republika Hrvatska u oktobru 2010.g. Druge zemlje uključujući i BiH trebaju intenzivno da rade na pripremi svojih transportnih mreža. Međunarodne finansijske institucije (IFI's) i EK (IPA) sa posebnom organizacijom West Balkan Investment Framework (WBIF) pomažu ovom procesu i vezuju se samo za projekte SEETO Comprehensive Network. Pregled i status projekata na Osnovnoj regionalnoj transportnoj mreži Bosne i Hercegovine dat je u tabeli.“ (kraj)